KÖTÜLÜĞÜN TASARIMI

ESKİ İRAN DİNLERİ ve ŞEYTANIN DOĞUŞU

Bir Makale, İki Öykü

M.OLGAY SÖYLER
IŞIN BERİL TETİK- DEMOKAN ATASOY

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1649
EDEBÎ ESERLER: 855

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-072-2

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Editör: Ayşegül Büşra Paksoy

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İMAK OFSET BASIM YAYIN SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Akçaburgaz Mah. 137. Sok.No: 12 Esenyurt / İstanbul / TÜRKİYE
Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul- 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

M. Olgay Söyler: 1982 yılında Aksaray'da doğdu. Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile İstanbul Üniversitesi Tarih bölümlerinden mezun oldu. *Atlas Tarih* dergisinde yazdığı yazılarına ek olarak uluslararası hakemli dergilerde de yazıları yayımlandı. Çeşitli gazetelerin kitap eklerinde, tarih ve özellikle inanç tarihi alanında çıkan kitapların incelemelerini yaptı.Anadolu inanç tarihi, destanları ve edebiyatı üzerine çeşitli söyleşilere konuk oldu. Radyo programlarına daimî konuk olarak uzun bir süre katıldı, çeşitli belgesellere danışmanlık yaptı. Çalıştığı konular üzerine üniversitelerde tebliğler sundu. 2019 yılında *Anadolu'nun Kronikleri* isimli kitabı yayımlandı. Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler enstitüsünde yüksek lisansını tamamlama aşamasında olan yazar tarih, mitoloji ve karşılaştırmalı dinler üzerinden de çalışmalarına devam etmektedir.

Işın Beril Tetik: 1970'te Edinburgh, İskoçya'da doğdu. Isle College of Art'ın Moda Tasarım bölümünden mezun oldu. İlk fantastik kurgu öyküsü, *Derinden Gelen Sesler* adlı seçkide yayımlandı. Aynı yıl Jules Verne Öykü Ödülleri'nin *Hayalgücünün Merkezine Seyahat* adlı seçkisinde, fantastik kurgu dalında birincilik ödülü kazanan öyküsü dahil, üç öyküsüyle yer aldı.

gizemli.com için yaptığı araştırmalar ve *Kangüncesi/Gölge* çevrimiçi dergisinde yazdığı öykülerle çalışmalarını yoğunluklu olarak çocukluktan beri merak duyduğu korku türüne odakladı.

Anadolu Korku Öyküleri 1, Anadolu Korku Öyküleri 2, Anadolu Korku Öyküleri 3 YILGAYAK, Aşkın Karanlık Yüzü, Karanlık Yılbaşı Öyküleri, Karanlıktaki Kadınlar adlı seçkilere öyküleriyle katıldı. Kendi öykülerinden derlediği kitabı *Kara Kara Kapkara* 2017'de, *Ayaz* adlı polisiye gerilim romanı ise 2019' da yayımlandı.

Yabani Çizgi Roman dergisinin yanı sıra, *Lemur* dergi gibi web dergilerde öyküleri yayımlandığı gibi, *Rabarba Şenlik* adlı sinema dergisinde de inceleme yazıları bulunmakta.

Yazmak kadar korku türü için araştırmalar yapmayı da seven yazar, 2014'ten bu yana Gerisi Hikâye-Korku Konuşmaları adlı çevrimiçi radyo programında iki ortağı ile beraber, bu türe dair konularla ilgili sohbetlere devam ediyor.

Demokan Atasoy: Eski Ankaralı, yeni İstanbullu. Turizm ve Sinema bölümünü okudu. Sinemada asistanlık, özel televizyonlarda yönetmenlik ve yapımcılık yaptı. Sektördeki ikinci yılında, "*Yaşam Ustaları*" adlı programıyla, Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin "TV Programı" dalında Yılın Başarılı Gazetecisi Ödülü'nü kazandı. İstanbul için, maceralı, hikâyeli, müzikli turistik mobil uygulama üretti. Aylık sinema dergisi *Rabarba Şenlik*'te, "*Canavarlar, Yaratıklar, Manyaklar*" adlı korku bölümünü hazırlayıp korku sanatlarını sinemaseverlere gerçek yüzüyle tanıttı. *Hayalgücünün Merkezine Seyahat*, *Anadolu Korku Öyküleri*, *Aşkın Karanlık Yüzü*, *Karanlık Yılbaşı Öyküleri* adlı seçkilere öyküleriyle dahil oldu. *Yabani* dergi ve *Lemur* dergide öyküleri yayımlandı.

İlk romanı *Konuşulmayan* 2018 yılında, ilk öykü kitabı *Ölümlüler, Deliler, Yalnızlar* ise 2020 yılında yayımlandı. Korku kültürünün daha geniş kitlelere ulaşması ve tanınması amacıyla *Gerisi Hikâye* adlı podcast programını ortaklarıyla beraber üretmeye devam ediyor.

ÖN SÖZ

Fi tarihinde sevgili Demokan Atasoy ile birlikte kurguladığımız, "Kötülüğün Tasarımı"na ilişkin serinin bu ilk kitabında eski İran dinlerinde 'Şeytan'ın peşine düştük. Zaman içinde sevgili Işın Beril Tetik ve Galip Dursun da aramıza katıldı. Kurguladığımız anlatıya ruh verdiler. Amacımız ülkemizde de yayımlamaya başlayan eski dinlere ait metinleri kullanarak tarihi ve mitolojik malzeme üstüne şeytanın anlatısını inşa etmekti. Mitolojide tek bir motifin bile ne kadar önemli olduğunu, ayrıca edebiyat ile tarihin birbirine olan katkısını bu kitapta okuyucularımızın net olarak görmelerini arzu ettik. Avesta, Mani, Rig Veda gibi dini metinlere Şahnâme, Ardâvirâfnâme, Goştâspnâme gibi efsaneler içeren İran destan edebiyatı eşlik etti. Dante'nin *İlahi Komedya*'sı, en-Nedim'in *el-Fihrist*'i Birunî'nin *El-Âsâr el-Bâkiye*'si, Mesudî'nin *Murûc Ez-Zeheb*'i bu anlatının yine en değerli malzeme grubuydu. Bu kadar değerli destan ve Doğu klasiği eser üzerine, ülkemizde herkesin bulabileceği Batı literatüründen de bazı kaynak olabilecek eserleri alarak anlatımızı inşa etmeye gayret ettik.

Sevgili Galip Dursun bazı nedenlerle bu ilk kitabımızda aramızda olamadı ancak katkısını sürdürdü. Belirtilen kaynaklardan kotarılarak oluşturulan tarihi bir metin üzerine Demokan Atasoy ve Işın Beril Tetik'in birer öyküyle katıldıkları bu kitap, deneysel bir çalışmadır ve belki de alanında ilktir. Zaten amacımız tam da buydu. Bundan sonra da bir süre daha birlikte şeytanın izini süreceğiz. Yanımızda olan Ötüken Yayınlarına ve değerli dostum Ayşegül Büşra Paksoy'a çok teşekkür ediyorum. Yazdığım bölümün okumalarını yaparak büyük katkı veren tarihçi dostlarım Tuba

Başar ve Hasan Saybir'e sonsuz teşekkürler. Bitmez tükenmez fikirlerime katlanmak zorunda kalan değerli dostum Hüseyin Serdar Tabakoğlu için ne yazsam az kalır. Verdiği fikirleri, kendi işinin arasında yaptığı düzeltmeleri ve telefon görüşmelerimizle çalışmamla hayli alakadar olan, âdeta metni yeniden yazan, yazdıran Ayça Ünlü'ye minnettarım ve o iyi ki var. Kurguladığımız seri için okumalar yapan, çalışan ve yazan Demokan Atasoy ile Işın Beril Tetik'e de harika öyküleri için teşekkürü borç biliyorum.

M. Olgay SÖYLER
2021/İSTANBUL

İRAN DİNLERİ, TANRILARI ve KÖTÜLÜK TASARIMLARI

"ŞEYTAN DOĞUYOR''

M. Olgay Söyler

Kafkaslardan İran'a hareketlenen bazı bozkır halkları, belki de yanlarında bulunan ongun veya idollerden yeni vatanlarında tek Tanrılı bir din, ''iyilik'' ve "kötülük'' etrafında sürekli dönüp duran inançlarını yaratmaya geldiğinde tarihler günümüzden dört bin yıl öncesine kadar gidiyordu. Hint-Avrupalı kavimler stepleri aşıp İran'ın plato ve yaylalarına geldiklerinde yalnız olmadıklarını ve sürekli yerleşim görmüş bir alanda olduklarını anlamış, yerli halkların var olduğunu görmüşlerdi. Anadolu ile sınır Zagros Dağları, araştırmacılara otuz beş bin yıl insan görmüş bir bölge vaat ediyordu. Neolitik devrin ihtişamı burada da hüküm sürdü, zaten bu, Anadolu ve Mezopotamya uygarlıkları ile komşu bir ülkede beklenmeyecek bir durum değildi. Tarım ve hayvancılığın yaygın olarak yapılması yerleşik düzenin parçası köylerin kurulmasına yol açmıştı. Bu düzen tarihi, yönetici sülaleleri, devletleri ve inançları doğurdu.

Zerdüştlük ve özelinde kötülüğün tasarımı nasıl oluştu? Bunların aynı coğrafyada görülen diğer inanç akideleriyle etkileşimi nasıldı? Kötülük, ilk din olarak anlatılagelen Zerdüştlük dininde nasıl ortaya çıkmıştı? Bu çalışmada bu soruların cevapları aranacaktır.

İran coğrafyasının sosyal ve siyasi tarihine etki eden inanç olgusu ile kötülüğün tarihinin peşine düştüğümüzde karşımıza ilk olarak Hint-Avrupalılar çıkar.

İsa Öncesi üçüncü binli yıllarda Hint-Avrupalılar, Doğu Avrupa stepleri ve Kafkasların bir bölümünü içeren göçleriyle Orta Asya sonrasında güneye yavaş yavaş ilerledi. İkinci bin yılın başında ise girilen İran dışında Afgan Dağları ile buraya yakın bölgelerden ilerleyerek Hindistan içlerinde görülmeye başladılar. Hindistan işgal ediliyordu, ancak bu Hint-Avrupalıların bir bölümü Mezopotamya sınırlarına dayandı ve İran içlerinde de ilerlemeye devam etti (Avrupa içlerine kadar gidecek-

lerdi). Geniş bir İran toprağı artık tarihe damgasını vuracaktı. İran içlerinde bazı dilsel ve folklorik bağlantılar nedeniyle belirli bir topluluğa ait oldukları bilincini saklı tuttular ve unutmadılar. Medler kuzeyde kalan bölgeleri işgal ederken, Persler güneybatıya gelmişlerdi. Kuzey bölgelerinde İskit hakimiyeti vardı. O zamanlarda Med ve Perslerden çok daha iyi asker olan bu savaşçı kavim İran içlerine defalarca akın yaptı. İskit hakimiyet sahası büyük bir coğrafyaydı; Rus, Ukrayna stepleri ile Sibirya hakimiyet alanları içerisindeydi. Sonunda Partlar ve Hindistan içlerine göçenler, yerli unsurları içlerinde eriterek büyük medeniyetler kurdular. Dünya edebiyatını etkilediler, büyük imparatorluklar ile savaşları, semavi dinlere nüfuz edecek inançlarıyla bir daha asla tarihten kopamayacaklardı.

ARYALAR ve İRAN COĞRAFYASININ KISA TARİHİ

İran ve Hindistan'a göçen halkların adı tarihi kaynaklarda Aryalar olarak geçmektedir. Bölgede konuşulan dili düzgün konuşamadıkları için "barbarlar", sahte Tanrılara taptıkları için de "şeytanlar'' diye adlandırılan, yerli halklar karşısında yer alan herkesin kendine "Ari'' dediğini anımsatalım[1].

İranlılar, Hint-Avrupa kavimlerinden biridir. Aşamalı olarak Asya'nın orta kesimlerinden Atlas Okyanusu kıyılarına kadar yayılmış ve yeni dünyanın keşfiyle dünyanın birçok bölgesine gidip yerleşmişlerdir. Bu ırkın kollarından biri, tarihin çok eski dönemlerinden beri diğerlerine oranla çok daha fazla önem kazanmış, meydana getirdiği medeniyet diğerlerinden daha etkili olmuştur. Hint-İran adlı bu kol MÖ 3000 yıllarında Hint-Avrupa grubundan ayrılıp Hint-İran ırkları olarak iki ayrı

[1] Jean Varenne, *İslam Öncesi İran. Antik Dünya ve Geleneksel Toplumlarda Dinler ve Mitolojiler Sözlüğü*, Yön. Yves Bonnefoy, Türkçe Çev. Edit. Levent Yılmaz, İstanbul: Alfa Yayıncılık, 2016, s. 798.

kola bölününceye dek, Orta Asya bölgesinde yaşamış; ortak din, dil, inanç ve mitolojilere sahip olup kendisini "Arya: Şerefli" adıyla nitelemiş ve ifade etmiştir.[2] İran platosunda hakimiyet kuran Aryaların ilk devletlerinin adları ise önce Medler sonrasında Perslerdir. Aryalar kendi kültürel birliktelikleri ile bu bölgede yerelliği neredeyse yok etmiş, ortak inanç, ortak dil, ortak gelenekler yaşatılır olmuştur. Arkeolojik ve tarihsel veriler ortaya çıktığında görülmüştür ki evlilik yoluyla halkların kaynaşması sağlanmış nihayetinde ortak dinin gereklerinin yerine getirilmesiyle hem siyasi hem kültürel aynılığı sağlamış bir toplum oluşturulmuştur. Herodotos bu konuda müthiş bilgiler vermektedir. Perslerin devrinde, tapınak inşa etmediklerini, açık havada ayin yapıp tanrılara yakardıklarını, tanrıları için heykel yapmadıklarını, ateş önünde sunularını gerçekleştirdiklerini, eti yenen hayvanların kurban edildiğini, ölülerin gömülmediğini ve yakılmadığını, akbabaların gelip cesedi parçalaması için tepelere çıkarıldıklarını anlattığı satırlar uzayıp gitmektedir ancak Herodotos'un yeterli veriyi sağlayamadığı, bazı Pers tanrılarına Yunan tanrılarının adını verdiği de görülecektir.

Genel kanıya göre, İran ulusal tarihi *Hudâynâme*'de yazıya geçirilerek kayıt altına alınmıştır[3]. İran tarihi, ilk hükümdar tacı başına konulan Keyümers ile başlar, Sasani devrine kadar devam eder. Ülkemizde tarihini en iyi aktaran araştırmacılardan biri olan Nimet Yıldırım'a göre İran mitolojik, efsanevi ve tarihi dönemlere ayrılır. İlk evrensel hükümdarlığı kurmak isteyen, hayatları efsanelerle karışık *Pişdadîler,* komşuları Turanlılar ile sürekli mücadele ederek gerçek bir hükümdarlık kuran *Keyanîler*, İran'ı *Sasanîler* devrine taşıyacak feodal yönetim tarzlarıyla *Eşkanîler* ve nihayetinde İran ulusal bütünlüğünü

[2] Nimet Yıldırım, *İran Kültürü: Zerdüşt'ten Firdevsî'ye Sadî'den Şamlu'ya İran'ın Sözlü ve Yazılı Kaynakları,* İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 2016, s. 286.

[3] Nimet Yıldırım, *İran Mitolojisi: (Kökenleri, Kaynakları, Ana Temaları),* İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 2012, s. 133

Bin Yıl Yaşa!

Işın Beril Tetik

İnsan neye ihtiyaç duyarsa biz o oluruz…

Yelkenli, ışığa küsmüş evrensel bir mahzenin karanlık sularında, kocamış bir balina bezginliğiyle kendini uğursuzluk kokan meltemin merhametine bırakmış iki yana salınıyor, ucu bucağı görünmeyen meçhule doğru, kaderine razı ilerliyordu. Eski dünyayla vedalaşıp yıpranmış gövdesini ceset kokan sulara bırakalı çok olmamıştı.

Nevruz, ciğerlerine çektiği havanın onu yavaş yavaş öldürdüğünü bilerek derin bir nefes aldı. Açık denizin alışılagelmiş tazeleyici iyot kokusu geçmişte kalmıştı. Cennet meyvesinin masalları süsleyen parfümü gibi, rayihası artık yalnızca hatıralardaydı.

En az teknenin kendisi kadar yorgundu Nevruz. Kısa zamanda yaşadığı onca felaketin açtığı kanlı yaraları saramadan, geride bıraktığı yıkıntının umutsuzluğu iliklerinde titreşirken, son bir gayretle çıkmıştı bu yola. Milyonda bir olasılığın, bir mucizenin, imkânsız gibi görünen antik bir efsanenin peşine düştüğünün farkındaydı. Ancak doğanın onlara armağan ettiği feci sonu öylece kabullenmek istememişti. Ufacık bir umut kırıntısı için dünyanın sonuna bile gitmeye razıydı…

Ama ne yazık ki işler istediği gibi gitmemişti. Hedefine varacağını düşündüğü ilk haftanın ardından uçsuz bucaksız sularda geçen yolculuğuna eklenen her karamsar gün, ümidini kıyısından köşesinden kemire kemire nihayet tüketmişti. Bir gece önce uzaktan gördüğü mantar bulut, benzerlerinin getirdiği kim bilir kaçıncı felaketi haber verirken, yolculuğunun anlamsızlığı acımasız bir tokat gibi yüzünde patlamıştı. Kelimenin tam manasıyla, boşa kürek çekiyordu. Antik tanrılardan dilenilecek merhametin, yıkıntılardan geriye kalanları kurtarmaya bir faydası olacak

mıydı? Sanmıyordu. Ama her şeye rağmen devam etmekten başka çaresi de yoktu. Çünkü, geride onu bekleyen hiç kimse, hiçbir şey kalmamıştı.

Şimdi, yelkenlinin burnunda kendini pis kokulu esintiye bırakmış, dalgın bakışlarla küf rengi ufukta bir kıyı aranırken, artık yalnızca bu yolculuğun nerede biteceğine dair gönülsüz bir merak duyuyordu. Belki bir kara parçası bulacak ve toprağa ayak basar basmaz olduğu yere yığılarak çaresizce doğaya karışmayı bekleyecekti ya da bahtsız yelkenli, bir yerlerde kayalara çarpıp batana kadar, sürüklenerek seyreden bir mezar misali cesedini ufka taşımayı sürdürecekti. Her halükârda, zaten fazla zamanı kalmamıştı.

Yeni yaraların habercisi kaşıntılara karşı koyamayarak kolunu ovaladı. Kullandığı ilaçlara inat yayılma hızlanıyordu. Böyle giderse çok geçmeden boynunu saracak, göz açıp kapayana kadar da yüzüne ulaşacaktı.

Bir an merakı boş verip son çare olarak sakladığı küçük şişeyi kafasına dikerek sonu kucaklamayı düşledi. Yatağına uzanması ve uykusunun gelmesini beklemesi yeterliydi. Sonrası boşluk, acısız, tasasız karanlıktı.

Korkak olmasaydı bunu çoktan yapmıştı. Ancak şişe her aklına düştüğünde kendince bir bahane buluyor, seçeneğin cazibesine kapılmayı reddederek intiharı "son ana" erteliyordu. Hâlbuki o son anın geldiğini anlayıp anlayamayacağından da artık emin değildi. Muhtemelen de anlamayacaktı. Erteliyordu, çünkü yaşamak istiyordu. Öleceğini bilen birinin kıskançlığıyla, varlığının her zerresiyle istiyordu bunu. Hayatın onsuz akıp gideceği, doğanın yokluğunu dahi fark etmeyeceği düşüncesiyle hissettiği acizlik onu deli ediyordu.

İçini çekti.

Deli olsun olmasın, dünya ondan sonra da varlığını sürdürmeye devam edecekti. Zaman nehrinde bir su damlasından bile küçüktü.

Burnuna yapışan nemin tesiriyle kendine gelerek elindeki yaralarının gerilmesine aldırmadan yüzünü sıvazladı. Kendi kendini azarlayarak yelkenlinin burnunu terk etti. Yavaş adımlarla kaptan köşküne geçti. Rotayı, radarı ve hava durumunu kontrol ettikten sonra, yelkenlerin yeterli geleceğine, motora gerek olmadığına karar vererek kamaraya indi. Yakıtı idareli kullanmak zorundaydı.

Gizemli bir şaka duymuşçasına güldü. Daha iki hafta yetecek kadar yakıtı vardı ama maalesef vücudunun o kadar yakıtı kalmadığına emindi.

Kamaraya girdi. Dışarısının tersine, burası cila, ahşap, iyot ve losyonunun kokusuyla tanıdık, rahatlatıcıydı. Bu yelkenli onun hayattaki tüm varlığıydı. Ne evi ne arabası ne de bankada sözünü etmeye değer parası vardı. Zaten artık bunların da önemi kalmamıştı ya… Vaktiyle elinde avucunda ne varsa bu yelkenliyi almak için kullanmış ve bundan asla pişman olmamıştı. Şansına, babasından kalan miras rüyasını gerçekleştirmesine imkân vermişti yoksa mesleğine tutkun akademisyen bir tarihçinin yelkenli alabilmesi ancak rüyalarda mümkündü.

Babasının sesi hâlâ kulaklarındaydı.

Tozlu sayfaların arasında ömür tüketeceksin, istediğin bu mu?

Evet, istediği tam olarak buydu. Zaman denen muamma onu büyülüyordu. Geçmiş, şimdi ve gelecek, bir zincirin sıkı sıkıya kenetlenmiş halkaları gibiydiler. İlk halkayı hakkıyla öğrenmek demek, ikinciyi anlayarak tecrübe etmek, üçüncüyü ise yaşatacağı hüzne rağmen, bile isteye düşlemek demekti. Nevruz, düşleyebilmek için tarih yolunu seçmişti. Fakat tüm karamsar öngörülerine rağmen, o bile gelecek için böylesi bir felaketi tasavvur edememişti.

Bir Devlet Memurunun İtirafları

Demokan Atasoy

Yazarın Notu: Kocaeli'nde yaşayan bir arkadaşım, onu ziyarete gittiğimde Devlet Malzeme Ofisi Bölge Müdürlüğündeki işinden yeni ayrılmış ve birlikte çıkacağımız uzun tatilin öncesinde benden yardım istemişti. Ofisinin yanı sıra deponun düzeninden de sorumlu olduğundan ayrılmadan önce üzerindeki zimmetleri kaldırmak için ayrıntılı bir liste çıkarmak ve her şeyi belgelemek istiyordu. Yıllar sonra çıkan bir eksiğin hayatını kaydırdığı pek çok iş arkadaşı olmuştu. Eleman yetersizliğinin yanı sıra böyle önemli bir iş için pek kimseye de güvenmiyordu. Sonuçta beraberce girdiğimiz depoda altı günlük yoğun bir çalışmanın ardından pırıl pırıl bir iş çıkardık. Çıkardığımız eksiksiz liste sayesinde yüreğine su serpildi. Fakat bir yandan ona yardım ederken, deponun yok edilecek belgelere ayrılmış, nemden girilmez, kolilerle dolu bir köşesi araştırmacı yanımı uyandırmış, aklımı çelmişti. Verdiğimiz aralarda, dağılmaya yüz tutmuş ve pislikten okunmaz hâldeki dokümanların arasında, plastik kaplanmış ve hiç açılmadığı için zarar görmemiş bir deftere denk geldim. İnci gibi bir el yazısı ve akıcı Türkçeyle tutulmuş bir günlüktü bu. Zaten belli ki atılacakların arasında olduğu için de kimsenin bu defteri umursamayacağını biliyordum. Günlüğün içinde yazanlarsa en çılgın hayallerimde bile düşünemeyeceğim kadar fantastik bir maceraydı. Kopyalarını çıkarttıktan sonra defteri yerine koydum. Bu hikâyenin ortaya çıkması gerektiğine emindim. Kimsenin zarar görmemesi adına dosyada geçen isimleri değiştirdim. Metne en önemli müdahalem; edebiyatçılığımdan vazgeçemediğim için, günlük formatını biraz gevşetip olayları sahnelere dönüştürmem ve duruma uygun diyaloglar yazmam oldu. Okuma kolaylığı açısından bölümlere ayırıp bölüm başlıkları ekledim. Ayrıca bazı zaman karışıklıklarını ve dil bilgisi hatalarını düzeltmek dışında hikâyeye ve olay akışına müdahale etmedim. Umarım beni heyecanlandırdığı kadar sizin de ilginizi çeker.

Bugün o kadar korkunç ki başıma geleceklerin kaygısıyla hikâyemi anlatmaya dilim varmaz. O yüzden bilinsin ki anlatacaklarım benim değil, Kalender Hakdah'ın başından geçecek ve bu hikâye yarın başlayacaktır.

GİRİŞ

Bir yandan bu dönemin ardındaki akıl almaz olaylar ortaya çıktığında olabileceklerden çekinsem de diğer yandan anlatacaklarımın bilinmesi gerektiğine inanıyorum. Ayrıca bu hikâyeyi anlatabilecek benden başka kimse yok. Tüm bu çabamın boşa gitme ihtimalini aklımdan çıkaramasam da denemek, zihnimdekiler beni çıldırtmadan bu olanları kayıt altına almak zorundayım.

Onlarca yıl boyunca gelenler, gidenler kim olursa olsun yerimi korumayı başarmamın altında basit ve bilinçli bir tavır yatıyor: Emir kulu olduğumu biliyor ve bunu herkesin açıkça görmesinden çekinmiyorum. Neredeyse otuz yılın ardından tecrübeli bir memur, mükemmel bir "ikinci adam" olduğumu rahatlıkla söyleyebilirim. Fakat dünyanın bütün deneyimleri, beni olacaklara hazırlayamazdı ve hazırlayamayacak. Meseleye bulaştıkça işin kökeninin aklımın almadığı kadar gerilere gittiğini fark ediyorum. En fenası, görüyorum ki bugün bu olanların gerçek olduğuna kimseyi ikna edemeyeceğim. Başıma bir iş gelmeden olabildiğince ayrıntıyı kaleme almak ve bir gün bir yerlerde birilerinin bunları okuduğunda beni anlamasını ummaktan başka bir şey gelmiyor elimden. Hikâyenin kahramanınınsa başına geleceklere dair en ufak bir fikri bile yok...

Kim Bunlar?

Açık söylemem gerekirse, altı yıl boyunca uyumla çalıştığım karşılıklı sevgi, saygı ve anlayışıyla kol kola, ilçe ba-

zında da olsa, çok işler başardığımız Doğrul Başkan'dan ayrılmak kalbimi kırmıştı. Fakat kendimi bildim bileli, her şeyin ötesinde "görev adamı"ydım ve bir ilçeyi sıfırdan var etme fikrinin cazibesine karşı koyamadım. Beni makamına çağıran İl Başkanı'mız,

"Güzel İstanbul'umuzun en yenisi, Itırlı ilçemizin genç, dinamik ve temiz bir sayfa açacak yeni bir kaymakama ihtiyacı var Hulkiciğim. Takdir edersin ki bir yandan da taze kaymakamımızın düzeni hızla kurabilecek, sistemin nasıl çalıştığını bilen, deneyimli, aynı zamanda da çalışkan bir sağ kola ihtiyacı olacak..." diye aklındakileri ballandıra ballandıra anlatırken ağzımın suyunun aktığını itiraf etmeliyim. Çiçeği burnunda Kaymakam Kalender Hakdah, benden iyisini mi bulacaktı? Tabii ya! Sonuçta son otuz yıl içinde üç farklı il ve ilçede müdürlük yapmış, dokuz ayrı kaymakamın altında sorunsuz çalışmış ikinci bir Hulki vardı da biz mi bilmiyorduk? Neyse, neyse, kendimi anlatmaya başladım mı bir türlü duramıyorum fakat başta da dedim ya bu hikâyenin kahramanı ben değilim.

Kalender Bey, İstanbul doğumlu olsa da ailesinin memuriyeti dolayısıyla Ankara'da yetişmiş bir Mülkiyeli'ydi. Yaşına yakışan hırslarıyla başkanımızın gözüne girmeyi başarmış, kısa sürede kapağı İstanbul'a atmış fişek gibi bir delikanlıydı. İlk intibaıma göre, benim yılların deneyimi ile edindiğim pek çok beceriye doğası itibarıyla sahip, adamı gözünden tanıyan, hızlı düşünüp isabetli kararlar alabilen biriydi. Bu dönemde şaşırtıcı görünse de hızlı yükselişini kendi becerilerinden başka kimseye borçlu görünmüyordu. Tabii hâlen Ankara'da yaşayan ve ikisi de müsteşar anne babanın oğlu olmasının konumuna destek olduğu aşikârdı. Hayatında yokluk çekmediği hâl ve tavrından kendini belli etse de her gün değiştirdiği kaliteli takımlarını sırtında özenli taşıyışı hariç, gösterişten uzaktı. Pahalı olduğu hissedilen fakat şatafattan uzak kol saati ve

dolma kalemi göze çarpan tek lüksüydü. Eh, kaymakam olduysanız o kadar da olacaktı.

Göreve başladığı ilk günden itibaren sıcak kanlı tavırlarıyla dikkat çeken ve kısa sürede kaymakamlıktaki herkesle ahbap olmayı başaran Kalender Bey, bir yandan da duruşundan mıdır, çelik gibi parlayan -pek kabul etmek istemesem de- biraz da ürkütücü çakır gözlerinden midir nedir, insanları kendine belirli bir mesafede tutmayı çok iyi beceriyordu. Deneyim eksiğini çalışkanlığı ile kapatan Kaymakam'ımız, görevdeki ilk ayını doldurmadan ben dâhil hepimizin saygısını kazanmayı becerecekti. Pratik zekâsı ve acarlığıyla göz dolduruyordu. Ayrıca benimle olan ilişkisini de daha ilk günden sıkı tutmuş, yaptığımız ilk özel toplantıda onun yaşında bir gençten beklenmeyecek bir alçak gönüllükle, ona ilçe yönetiminin püf noktalarını öğretmemi dört gözle beklediğini itiraf ettiği bir konuşma yapmıştı. Tabii bu tarz konuşmaları neredeyse her yöneticinin yaptığını ve ardından katiyen astlarının önerilerini dinlemediklerini çok iyi bildiğimden, o an için bu söyleve pek itibar etmemiştim. Fakat Kalender Bey, tam da göründüğü gibi çıkmış ve akşamları benimle yapacağı özel toplantıları hiç aksatmamıştı. İkinci aya geldiğimizde yeni kurulmuş bir ilçede karşılaşılacak binlerce probleme dair genel geçer pek çok senaryonun üzerinden geçmiştik ve kendimizi hazırlıklı hissediyorduk. Ayrıca kısa sürede gördüm ki ebeveynlerinin Ankara'da kurdukları bağlantılar dolayısıyla, emniyetle de arası sıkı fıkıydı ve bu tabii ki işlerimizi iyice kolaylaştırıyordu. Her aradığında, doğrudan Emniyet Müdürü'ne ulaşabilmenin ne kadar ütopik ve aynı zamanda hayat kurtaran bir şey olduğunu en iyi ben bilirim.

Göze batmadan işleri kolayca yürütmenin altında, üstlerinden çok astlarınla ilişkin yatar ve etkin yönetimin yolu, onların saygısını kazanmış olmaktan geçer. Her akşamki toplantılarımız sayesinde Kalender Bey'le benim aramdan

da su sızmaz olmuştu. Açık söyleyeyim, bu genç adam çalışkanlığının yanı sıra aile terbiyesi ve vatan sevgisiyle de beni etkilemişti. Hatta, sanki başında yeterince iş yokmuş gibi -haber bile vermeden- Cumhuriyet Bayramı törenleri için kendi kendine bir konuşma metni hazırlamıştı ki dillere destan. Zaten törende yaptığı duygusal konuşma, ana haber bültenlerinde kendine yer bulunca yeni ilçemizin adı da ülke çapında ilk defa telaffuz edilmiş oldu. Bunu, güzel Itırlımız adına işlerin daha da iyiye gideceğine dair bir işaret olarak almıştık. Oysa Kalender Bey'le, meşum Mahperi Devâ İmran'ın yollarının kesişmesi aşağı yukarı aynı günlerde gerçekleşecekti.

Kahramanın Akıl Almaz Yolculuğu

Sevgili okuyucum, bundan sonra anlatacaklarımı okumadan önce bilmenizi isterim ki asker kökenli bir ailenin tek oğluyum. Rahmetli dedemin edebiyat aşkı dolayısıyla büyükçe bir kitaplığı olan bir evde, okula başlamadan okumayı söküp özellikle Jules Verne'nin eserlerini bayıla bayıla okudum. Kurguya olmasa da bilim ve teknolojiye büyük bir merak duyarak yetiştim. Peder beyi genç yaşta kaybettiğimizden "komünist" dedemin hâkimiyetindeki evimizde hurafeleri ve dinin hayatımızdaki önemli yerini okula başlayana kadar hissetmedim bile. Sonrasında biraz zorlanarak Türkiye gerçeklerine uyum sağlamayı becersem de her zaman elle tutulur, gözle görülür olanı önemsedim, hayatımı buna göre şekillendirdim. İş hayatı dışında yalan dolana ihtiyaç duymayan, yirmi beş yıllık evli, iki kızı için dünyaları feda edecek, dürüst ve ahlaklı bir aile babasıyım. İlçe müdürlükleri ve personel daire başkanlıkları gibi hayati görevlerin altından başarıyla kalkmış, dairedeki otoritemi her zaman astlarımdan daha çok çalışarak kazanmış, boş vakitlerimi ise her zaman ailemle geçirmeyi sevmiş, geçen yıl evimizi almak için kullandığım kredinin dışında